

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
ІНСТИТУТ ТУРИЗМУ**

КАФЕДРА ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ

**Методичні рекомендації
до написання та оформлення
магістерської роботи**

для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство» ОКР «Магістр»

Івано-Франківськ

2013

УДК 379.85 (075.8)

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту туризму
(протокол № 4 від 7 листопада 2013 р.)

Рецензенти:

доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри туризмознавства і краєзнавства, директор Інституту туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника В.С. Великочий;

Кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов і країнознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника В.М. Угринюк.

Методичні рекомендації до написання та оформлення магістерської роботи для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство» / [Голова авторського колективу Калуцький І.Ф., автори-упорядники: Дутчак О.І., Маланюк Т.З., Шикеринець В. В., Кіндратчук Н.М., Гуменюк Г.М.]. – Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 48 с.

Для слухачів магістратури спеціальності «Туризмознавство», науковців, студентів вищих навчальних закладів.

УДК 379.85 (075.8)

ЗМІСТ

1.	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2.	СТРУКТУРА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	5
3.	ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ	5
4.	ВИМОГИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ФОРМУЛ	12
5.	ВИМОГИ ДО ЦИТУВАННЯ ТА ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНИ ДЖЕРЕЛА	14
6.	ОФОРМЛЕННЯ ДОДАТКІВ	17
7.	ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	19
8.	ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ ТА ІЛЮСТРАЦІЙ	20
9.	ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА	25
10.	ВИМОГИ ДО РЕЦЕНЗІЇ	26
11.	ПОРЯДОК ПРЕДСТАВЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРУ	27
12.	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	28
13.	ДОДАТКИ	33

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Магістерська робота – це науково-дослідницька кваліфікаційна робота, що синтезує підсумок теоретичної і практичної підготовки в рамках нормативної та варіативної складових освітньо-професійної програми підготовки магістра і є формою контролю набутих студентом інтегрованих професійних компетенцій.

Магістерська робота є самостійним науковим дослідженням, що відображає глибоке осмислення професійної проблеми, комплексне оволодіння матеріалом, методами наукового дослідження, практичне застосування знань та результатів дослідження при розробці інноваційних пропозицій. Вона має внутрішню єдність і відображає хід і результати розробки обраної теми.

Робота магістра має:

- відповідати сучасному рівню розвитку знань;
- демонструвати глибоке володіння як загальнонауковими, так і спеціальними методами наукового пізнання, правомірність використання яких всебічно обґрунтовується у кожному конкретному випадку їх використання;
- містити принципово новий матеріал, що передбачає опис нових фактів, явищ і закономірностей або узагальнення раніше відомих положень з інших наукових позицій або у зовсім іншому аспекті;
- показати вміння магістранта вести наукову полеміку, наводити вагомий й переконливий докази на користь обраної концепції, всебічно аналізувати і доказово критикувати протилежні їй точки зору.

Тема роботи має бути актуальною, пов'язаною з проблемами розвитку туристичної галузі регіону або актуальних проблем сучасного світового ринку туризму.

Формулювання теми роботи має бути проблемним, стислим, конкретним, відповідати спеціальності та суті досліджуваної проблеми, вказувати на предмет і мету дослідження. У назві не бажано використовувати ускладнену, узагальнюючу чи псевдонаукову термінологію. Слід уникати слів "Дослідження...", "Аналіз...", "Вивчення...".

При написанні магістерської роботи обов'язково необхідно посилатися на авторів і джерела, з яких запозичені ідеї, матеріали або окремі результати. У випадку використання запозиченого матеріалу без посилання на автора та джерело робота може бути знятою з розгляду без права її повторного захисту.

У роботі треба стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати досліджень, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології.

2. СТРУКТУРА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Робота повинна містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних літератури і джерел;
- додатки (за необхідності).

3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

Магістерську роботу друкують за допомогою принтера з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці, 14-м кеглем. Обсяг основного тексту магістерської роботи 3,2 – 4,5 авторських аркушів (130 – 175 тис. знаків). Орієнтовна кількість сторінок – 85–100.

До загального обсягу роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених структурних одиниць підлягають суцільній нумерації.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Допускається не більше двох виправлень на одній сторінці.

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин "ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "ВИСНОВКИ", "ДОДАТКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ" друкують великими літерами по центру рядка. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам.

Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки.

Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини, як зміст, вступ, висновки, список використаної літератури, джерела, додатки не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: "1. ВСТУП" або "Розділ 6. ВИСНОВКИ". Номер розділу ставлять після слова "РОЗДІЛ", після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад:

"2.3." (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: "1.3.2." (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.

Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Титульний аркуш (Додаток А)

Титульний аркуш містить

- найменування міністерства, вищого навчального закладу, факультету і кафедри, де виконано магістерську роботу;
- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- назву роботи, яка вказує на освітньо-кваліфікаційний рівень "магістр";
- повну назву роботи;
- шифр і найменування спеціальності;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- місто і рік виконання.

Зміст (Додаток Б)

Зміст подається на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), зокрема, вступу, складових основної частини, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури.

Вступ

Розкриває сутність і стан дослідження наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, стан розробленості визначеної проблеми або її окремих аспектів, обґрунтування необхідності проведення власного дослідження.

У вступі подають загальну характеристику магістерської роботи у такій послідовності.

Актуальність теми. Обґрунтовується актуальність і доцільність роботи для розвитку туристичної галузі, вирішення конкретних проблем регіону або суспільства в цілому. Висвітлення актуальності шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього має бути спрямована основна увага магістранта, оскільки предмет дослідження визначає тему магістерської роботи, яка зазначається на титульному аркуші.

Мета і завдання дослідження. Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як "Дослідження...", "Вивчення...", тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Методи дослідження. Подають перелік методів дослідження, використаних для розв'язання поставлених в роботі завдань. Перераховувати їх треба коротко та конкретно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Теоретична основа дослідження. Коротко характеризують фундаментальні положення та основні концепції, на які спирається автор роботи.

Емпірична база дослідження. Зазначається, на результати яких саме емпіричних досліджень спирався автор.

Наукова новизна одержаних результатів. Подають стислий опис нових наукових положень (рішень), запропонованих особисто студентом. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

Кожне наукове положення чітко формулюють, виокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни. Сформульоване наукове положення повинно читатися і сприйматися легко й однозначно (без нагромодження дрібних і таких, що затемнюють його суть, деталей та уточнень). У жодному випадку не можна вдаватися до викладу наукового положення у вигляді анотації, коли просто констатують, що в роботі зроблено те й те, а сутності і новизни з написаного виявити неможливо. Подання наукових положень у вигляді анотацій є найбільш поширеною помилкою при викладенні загальної характеристики роботи.

Практичне значення одержаних результатів. Подаються відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх використати.

Особистий внесок (за необхідності). У випадку використання в роботі ідей або розробок, що належать співавторам, разом з якими були отримані результати дослідження, магістрант повинен відзначити цей факт у вступі з обов'язковим зазначенням конкретного особистого внеску.

Апробація результатів роботи (за наявності). Вказується, на яких конференціях, наукових семінарах оприлюднено результати досліджень.

Публікації (за наявності). Вказують, у скількох статтях у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій опубліковано результати роботи.

Структура роботи (короткий опис). Наприклад: "Логіка дослідження зумовила структуру магістерської роботи: вступ, 3 розділи, висновки, список використаних джерел (96 позицій), 5 додатків. Загальний обсяг роботи – 92 сторінки".

Основна частина

Основна частина магістерської роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. Наприкінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладом наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

У розділах основної частини подають матеріал, як правило, в такій послідовності:

Розділ 1 – огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень; виклад загальних підходів і основних методів досліджень.

Розділ 2 – опис власних теоретичних і (або) емпіричних досліджень; аналіз і узагальнення результатів досліджень.

У першому розділі окреслюються основні етапи розвитку наукової думки за проблемою. Стисло, критично висвітлюються роботи попередників, визначаються питання, що залишились невирішеними, а отже, визначається місце власного дослідження у розв'язанні проблеми. Як правило, обґрунтовують вибір напрямку досліджень, наводять методи вирішення завдань і їх порівняльні оцінки. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме про необхідність проведення власного дослідження. Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20% від обсягу основної частини магістерської роботи.

У другому розділі розробляють загальну методiku проведення власних емпіричних досліджень; вичерпно викладають результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми. Магістрант повинен оцінити повноту й достовірність одержаних ним результатів, порівняти їх з даними аналогічних досліджень інших авторів.

Висновки

Висновки бувають двох видів – висновки до розділів і загальні висновки. Висновки до розділів можуть містити пронумерований виклад результатів дослідження, одержаних у відповідному розділі. Висновки до розділів розміщують вкінці кожного розділу не виділяючи їх окремим заголовком «Висновки до розділу.....».

Загальні висновки повинні містити стислий виклад найважливіших теоретичних і практичних результатів, отриманих автором магістерської роботи особисто в ході дослідження, а також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень у даній галузі.

У першому пункті висновків коротко оцінюють стан питання. Далі висновки мають містити відповіді на всі завдання, поставлені у вступі. Все це дасть змогу авторові засвідчити у висновках, що сформульовану у вступі мету досягнуто. Варто зосередитися на конкретних важливих здобутих результатах, обґрунтувати їх достовірність, викласти рекомендації щодо їх використання. (Посилання на інших авторів, їх цитування, а також наведення загальновідомих істин у висновках не допускаються).

Список використаних джерел

Список використаних джерел повинен містити не менше 35 найменувань. З них не менше 30% мають складати фундаментальні праці. У списку повинні переважати найновіші видання.

Список використаних джерел слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи (див. додаток В).

Посилання на літературу в тексті роботи розміщують у квадратних дужках після відповідної цитати, наприклад [12, 387]. Де "12" – це номер у списку тієї публікації, на яку посилається автор, а через кому подається номер сторінки в цій публікації, на якій розміщено цитований текст.

4. ВИМОГИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ФОРМУЛ

При використанні формул необхідно дотримуватися певних правил.

Найбільші, а також довгі і громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=), або після знаків плюс (+), мінус (-), множення.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання в наступному тексті. Інші нумерувати не рекомендується.

Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний нижче формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формулу взято в рамку, то номер такої формули записують зовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули.

Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться справа від вістря парантеза, яке знаходиться в середині групи формул і спрямовано в сторону номера.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна під одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

Розділові знаки між формулами при парантезі ставлять всередині парантеза. Після таких громіздких математичних виразів, як визначники і матриці, можна розділові знаки не ставити.

5. ВИМОГИ ДО ЦИТУВАННЯ ТА ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

При написанні кваліфікаційної (магістерської) роботи студент повинен посилатися на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал, не включений до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання в тексті магістерської роботи.

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, "... у працях [1–7]...".

Коли в тексті магістерської роботи необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у виносках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

Приклад:

Цитата в тексті: "... незважаючи на пріоритетне значення мовних каналів зв'язку між діловими партнерами, ні в якому разі не можна ігнорувати найбільші канали передавання інформації [13, с. 29]"

Відповідний опис у переліку посилань:

13. Дороніна М. С. Культура спілкування ділових людей: навч. посіб. / Дороніна М. С. – К. : КМ Academia, 1998. – 192 с.

Відповідне подання виноски:

*Дороніна М. С. Культура спілкування ділових людей / Дороніна М. С. – К. : КМ Academia, 1998. – 192 с.

Рекомендується в основному тексті або у заключних абзацах розділів давати посилання на особисті наукові праці здобувача (принаймні ті, перелік яких наведено в авторефераті).

Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, “рис.1.2”.

Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад “... у формулі (2.1)”.

На всі таблиці магістерської роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово “таблиця” в тексті пишуть скорочено, наприклад: “... у табл. 1.2”.

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово “дивись”, наприклад: “див. табл. 1.3”.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз “так званий”;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора магістерської роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) коли автор праці, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали студента – виконавця магістерської роботи, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш. – О.І.), (підкреслено мною. – О.І.), (розбивка моя. – О.І.).

6. ОФОРМЛЕННЯ ДОДАТКІВ

До додатків за необхідності доцільно включати допоміжний матеріал:

- таблиці допоміжних даних;
- карти та схеми маршрутів;
- фото туристичних об'єктів;
- технологічні карти екскурсій;
- застосований інструментарій емпіричного дослідження: анкети опитувань, бланки інтерв'ю, тести тощо;
- допоміжні ілюстрації, діаграми;
- досліджений фактичний матеріал (статті, документи тощо);
- інші відомості;

Додатки оформляють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

Якщо додатки оформляють на наступних сторінках, кожен додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово "Додаток Б" і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток А, додаток Б. Один додаток позначається як додаток.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А.1) – перша формула додатка А.

Додатки оформлюють як продовження магістерської роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток _____” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б. Один додаток позначається як додаток А.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А. 1) – перша формула додатка А.

Зразок оформлення додатків – додаток Г.

7. ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні магістерської роботи), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема потрібну інформацію щодо згаданих вимог можна отримати з таких стандартів: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 “Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, IDT)”, ДСТУ 3582–97 “Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила”, ГОСТ 7.12–93 “СИБИД. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила” (див. додаток В).

8. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ ТА ІЛЮСТРАЦІЙ

Загальні рекомендації

1. Ілюстрації (гістограми, графіки, схеми, карти) і таблиці необхідно подавати в магістерській роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше.
2. Ілюстрації та таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок.
3. Ілюстрації позначаються словом «Рис.», «Мал.», таблиці – словом «Таблиця».
4. Кожна ілюстрація та таблиця повинні мати назву та номер. Номер подається арабськими цифрами.

Правила оформлення таблиць:

1. Назву таблиці розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери і наводять жирним шрифтом.
2. Номер таблиці (за винятком таблиць, поданих у додатках; у додатках номер таблиці є порядковим, наприклад, «Таблиця 1») повинен складатися з номеру розділу і порядкового номеру таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад, «Таблиця 1.2.» (друга таблиця першого розділу).
3. При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер вказують один раз над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують її номер без назви, наприклад «Продовж. табл. 2.4.».
4. Предмети, які характеризуються в таблиці, розміщують у боковику, головці чи в них обох (див. Рис. 1.)

Головка			Заголовки граф	
				підзаголовки граф
Рядки				

Боковик

(заголовки рядків)

Рис. 1. Приклад побудови таблиці

5. Дані, якими характеризується предмет, розміщують у графах, а не у боковику чи головці.
6. Заголовок кожної графи та рядка повинен бути максимально коротким.
7. Назва рядка починається з великої літери.
8. Заголовок графи починається з великої літери, а підзаголовок – з маленької.
9. Графа з порядковими номерами рядків не потрібна.
10. Таблицю в текст у редакторі Word вставляють за допомогою функції Таблиця – Намалювати таблицю.

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.

Чисельність населення з доходами нижче прожиткового мінімуму

Країна	Чисельність населення з доходами нижче прожиткового мінімуму (у % до загальної кількості населення)					
	2000	2004	2005	2006	2007	2008
Росія	29	17,6	17,7	15,2	13,3	13,1
Україна	80,2	65,6	55,3	50,9	29,3	18,1

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово “Таблиця” починають з великої літери. Назву наводять жирним шрифтом.

За логікою побудови таблиці її логічний суб'єкт, або підмет (позначення тих предметів, які в ній характеризуються) розміщують у боковику, головці, чи в них обох, а не у прографці; логічний предикат або присудок таблиці (тобто дані, якими характеризується підмет) – у прографці, а не в головці чи боковику. Кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожен заголовок рядка в боковику – всіх даних цього рядка.

Заголовок кожної графи в головці таблиці має бути по можливості коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф, одиниці виміру зазначати у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються.

Боковик, як і головка, потребує лаконічності. Повторювані слова тут також виносять у об'єднувальні рубрики; загальні для всіх заголовків боковика слова розміщують у заголовку над ним.

У прографці повторювані елементи, які мають відношення до всієї таблиці, виносять у тематичний заголовок або в заголовок графи; однорідні числові дані розміщують так, щоб їх класи збігалися; неоднорідні – посередині графи; лапки використовують тільки замість однакових слів, які стоять одне під одним.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. При перенесенні таблиці на наступну сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку, в другому – боковик.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінювати лапками; якщо з двох або більше слів, то при

першому повторенні його замінюють словами “Те саме”, а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються, не можна. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Правила оформлення ілюстрацій:

1. Назву ілюстрації розміщують під ілюстрацією і друкують симетрично до тексту.
2. Назву і слово «Рис.» починають з великої літери і наводять жирним шрифтом.
3. Номер ілюстрації (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках; у додатках номер ілюстрації є порядковим, наприклад, «Рис. 5») повинен складатися з номеру розділу і порядкового номеру ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад, «Рис. 2.3.» (третій малюнок другого розділу).
4. Гістограми, графіки на основі таблиці будуються у редакторі Excel за допомогою функції Вставка – Діаграма.

Зразок оформлення ілюстрації.

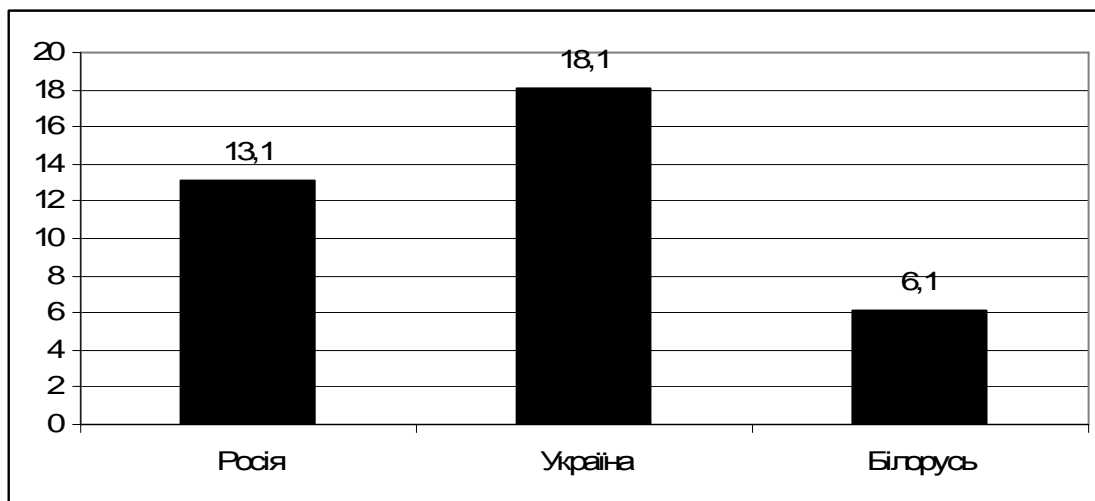

Рис. 1. Чисельність населення з доходами нижче прожиткового мінімуму (2008, у % до загальної кількості населення).

Ілюструють магістерські роботи, виходячи із певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, що допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту і запобігти невиправданим пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис).

Підпис під ілюстрацією зазвичай має чотири основних елементи:

- найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом “Рис.” (“Мал.”);
- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами;
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного;
- експлікацію, яка будується так: деталі сюжету позначають цифрами, які виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом. Треба зазначити, що експлікація не замінює загального найменування сюжету, а лише пояснює його. Приклад:

Рис. 1.24. Схема розміщення елементів касети:

- 1 – розмотувач плівки;
- 2 – сталеві ролики;
- 3 – привідний валик;
- 4 – опорні стояки.

Основними видами ілюстративного матеріалу в наукових роботах виступають: креслення, технічний рисунок, схема, фотографія, діаграма і графік.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов’язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках “(рис. 3.1)” або зворот типу: “...як це видно з рис. 3.1” або “...як це показано на рис. 3.1”.

Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їх чітке відтворення (електрографічне копіювання, мікрофільмування). Ілюстрації виконують чорнилом, тушшю або пастою чорного кольору на білому непрозорому папері.

Фотознімки розміром, меншим за формат А4, наклеюють на стандарті аркуші білого паперу формату А4.

9. ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Магістрант має отримати і подати Державній комісії відгук свого наукового керівника про магістерську роботу.

У відгуку керівника встановлюється:

- актуальність обраної теми,
- повнота і докладність розв'язання завдань,
- достовірність і новизна отриманих результатів,
- адекватність використаних наукових методів досліджень,
- відповідність роботи встановленим вимогам.

Науковий керівник може висловити зауваження і вказати на недоліки магістерської роботи. Останнє речення відгуку має містити фразу про те, відповідає чи не відповідає робота вимогам, які висуваються до магістерських робіт, і якої оцінки, на думку керівника, ця робота заслуговує.

Підпис наукового керівника має супроводжуватись зазначенням його прізвища, імені, по батькові, назвою місця роботи, посади, наукового ступеня, вченого звання, а також має бути засвідчений його підписом.

10. ВИМОГИ ДО РЕЦЕНЗІЇ

Магістрант має отримати рецензію на свою магістерську роботу. Рецензентами можуть бути професори і доценти будь-якої кафедри, крім тієї, де виконувалась магістерська робота. Також рецензентами можуть бути фахівці, які працюють в організаціях, наукових установах і вищих навчальних закладах у тій галузі, якої стосується тема магістерської роботи.

У рецензії обов'язково слід відобразити такі моменти:

- актуальність здійсненого дослідження;
- адекватність змісту роботи заявленій темі (назві) і меті;
- повнота і докладність розв'язання завдань;
- новизна й достовірність отриманих результатів;
- практична цінність роботи та можливість реалізації запропонованих

автором рекомендацій.

Рецензент може висловити зауваження і вказати на недоліки магістерської роботи. В останньому реченні рецензент зазначає, якої оцінки, на його думку, заслуговує робота.

Підпис рецензента має супроводжуватись зазначенням його прізвища, імені, по батькові, місця роботи, посади, наукового ступеня, вченого звання, а також має бути засвідчений його підписом та печаткою установи, в якій він працює.

Магістрант під час захисту своєї роботи на засіданні Державній екзаменаційній комісії має дати відповіді на всі зауваження наукового керівника і рецензентів.

11. ПОРЯДОК ПРЕДСТАВЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРУ

Робота (з відгуком керівника, рецензією та заповненою супровідною документацією) подається на кафедру.

Робота подається у двох примірниках: перший – зброшурований, у твердій палітурці; другий – на електронному носії (компакт-диску). Електронна версія роботи магістра має бути ідентичною паперовій.

Для захисту магістерської роботи на засіданні Державної екзаменаційної комісії необхідно підготувати доповідь та електронну презентацію.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Андрученко В.А. Методология научного познания / В.А.Андрученко, Д.В.Пивоваров. – Оренбург, 1995.
2. Арутюнов В.Х. Методология соціально - економічного пізнання: Навч. посіб. / В.Х. Арутюнов, В.М. Мішин, В.М. Свінціцький. – К.: КНЕУ, 2005. – 353 с.
3. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень / М.Т. Білуха. – К.: Вища школа, 1997. – 275 с.
4. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: Підручник для студентів економічних спеціальностей вузів / М. Т. Білуха. – К.: Держстандарт України, 1995. – 310 с.
5. Бор Н. Основы экономических исследований: Логика. Методология. Организация. Методика / Н. Бор. – М.: Знание, 1998. – 345 с.
6. Братерська-Дронь М.Т. Проблеми сучасної філософії: моральнісний аспект наукової творчості / М.Т. Братерська - Дронь // Культура народів Причорномор'я, 2004. – № 51. – С. 117 – 120.
7. Быков В.В. Научный эксперимент / В.В. Быков. – М., 1989.
8. Добров Г. М. Наука о науке / [Отв. ред. Н. В. Новиков]. – 3-е издание доп. и перераб. – К.: Наук. думка. 1998. – 304 с.
9. Довідник здобувача наукового ступеня: Зб. нормат. док. та інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації. / [Упоряд. Ю.І. Цеков; передне слово Р.В. Бойка]. – К. : Ред. "Бюл. ВАК України", 1999. – 64 с.
10. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки Структура і правила оформлення.
11. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 3. / [Редкол.: С. В. Мочерний та ін.]. – К.: Видавничий центр "Академія", 2002. – 952 с.

12. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / А.М. Єріна, В.Б. Захожай, Д.Л. Єрін. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
13. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» №1977-ХІІ із змінами від 19 грудня 2006 р.
14. Катренко А. В. Системний аналіз об'єктів та процесів комп'ютеризації: Навч. посіб. / А.В. Катренко. – Львів: Новий світ-2000, 2003. – 424 с.
15. Кодекс наукової етики (Проект). – К.: Українська федерація вчених; Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України, 2005. – 8 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: www.semynozhenko.net/ufv/files/kod_etiki.dok.
16. Комаров М.С. Основы научных исследований / М.С. Комаров. – Львов: Вища школа. Изд-во при Львов. ун-те, 1982. – 128 с.
17. Конверський А.Е. Основы методології та організації наукових досліджень: навч. Посіб.для студентів, курсантів, аспірантів / А.Е.Конверський. – К.: Цн. Учбової літератури, 2010. – 120 с.
17. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. /О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.
18. Кузин Ф.А. Магистерская диссертация: Методика написания, правила оформления и порядок защиты: Практическое пособие для студентов-магистрантов / Ф.А. Кузин. – М.: Ось-85, 1997. – 304 с.
19. Лудченко А.А. Основы научных исследований: Учеб. пособие / А.А. Лудченко, Я.А. Лудченко, Т.А. Примак — К.: Знання, КОО, 2000. – 114 с.
20. Научная организация труда в управлении производственным коллективом: Общеотраслевые научно-методические рекомендации.– М.: Экономика, 1991. – 286 с.
21. Никифоров А.Л. Философия науки: история и методология / А.Л.Никифоров. – М., 1998.
22. Основы методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів. – К.: ВПЦ "Київський університет". – 2010.

23. Основи науково-дослідної роботи: навчальний посібник для студентів, аспірантів та докторантів філософського факультету / [за ред. Конверського А.Є.]. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2004. – 186 с.
24. Основы научных исследований. Учебник для технических вузов. / [под ред. Кружова В.И., Попова В.В.]. – М.: Высшая школа, 1989. – 400 с.
25. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посіб. / І.С. П'ятницька-Позднякова. – К., 2003. — 116 с.
26. Переліки та форми документів, які використовуються при атестації наукових та науково-педагогічних працівників // Бюл. ВАК України, 2000. – № 2. – 48 с.
27. Положення про підготовку і захист магістерських робіт освітньої галузі “Державне управління” спеціальності “Державна служба”. – К.: Головдержслужба України, 2002.
28. Положення про підготовку та захист магістерської роботи. – Тернопіль: Економічна думка, 2002.
29. Пугач Б.Я. Античная наука / Б.Я. Пугач. – Харьков: Факт, 2004. – 92 с.
30. Сергієнко Т.І. Конфлікти у колективі і роль керівника у їх вирішенні / Т.І. Сергієнко [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: <http://ndu.gou.ua/portal/soc>
31. Фаренік С. А. Логіка і методологія наукового дослідження / С.А. Фаренік. – К., 2000.
32. Цехмістєрова Г.С. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. / Г.С. Цехмістєрова. – К.: Слово, 2012. – 352 с.
33. Чорненький Я.Я. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента: Навч. посіб. / Я.Я.Чорненький, Н.В. Чорненька, С.Б. Рибак та ін. – К.: Професіонал, 2006. – 208 с.
34. Шарапов О. Д. Системний аналіз: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисциплін / О.Д. Шарапов, В.Д. Дербенцев, Д.Є. Семьонов. – К.: КНЕУ, 2003. – 154 с.

35. Швырев В.С. Теоретическое и эмпирическое в научном познании / В.С.Швырев. – М., 1978.
36. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – К.: Знання, 2004. – 307 с.
37. Шестак Н.В. Роль научных школ в подготовке молодых ученых / Н.В. Шестак, С.Ю. Астанина // Труды СГУ. – Вып. 95: Гуманитарные науки. Психология и социология образования. – М., 2006. – С. 176 – 186.
38. Эко Умберто Как написать дипломную работу. Гуманитарные науки: учебно-методическое пособие / [пер. с ит. Е.Костюкович]. – М.: Книжный дом "Университет", 2003. – 2 изд. – 240 с.

ДОПОМІЖНА

- 1.Баженов Л.Б. Строение и функции естественнонаучной теории / Л.Б.Баженов. – М., 1986.
- 2.Баскаков А. Я.Методология научного исследования: Учеб. пособие / А.Я.Баскаков, Н.В. Туленков. – К.: МАУП, 2004. – 216 с.
3. Бучинский С.Г. Науковедческий анализ современных тенденций и перспектив развития научной проблемы: методологические принципы исследования / С.Г. Бучинский, Б.К. Дупленко // Наука та наукознавство. – 1999. – № 2. – С.42-47.
4. Джелалі В.І. актуальні основи етичного кодексу вченого-винахідника, творця, інноватора, громадянина / В.І. Джелалі // Винахідник і раціоналізатор. – 2010. – № 4. – С. 27-29.
- 5.Малюга Н.М. Наукові дослідження в бухгалтерському обліку: Навч. посіб. / [За ред. Ф.Ф. Бутинця]. – Житомир: Рута, 2003. – 476 с.
- 6.Методичні вказівки з державної атестації студентів за спеціальністю «Менеджмент організацій» освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст та магістр денної та заочної форм навчання. – Суми: Вид-во СумДУ, 2005.
- 7.Мороз І.В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення та захисту / І.В. Мороз. – К., 1997. – 56 с.
- 8.Ильин В. В. Теория познания. Эпистемология / В.В. Ильин. – М., 1994.

- 9.Кандидатська дисертація: принципи, методи, техніка, технологія: навч. Посіб. для аспірантів / [упор. С.С. Єрмаков]. – Х.: ХХІІІ, 1998. – 96 с.
10. Кундієв Ю.І. Етика в науці – реалії і вмоги / Ю.І. Кундієв // Вісник аграрної наук. – 2008. – № 10. – С. 5-8.
- 9.Програма підготовки магістрів державної служби. – К.: Головдержс- лужба України. – Тасів, 2000. – 142 с.
10. Пугач Б.Я. Наука и история / Б.Я. Пугач // Фундаментальніе проблемі истории и филосифии. – Харьков: Факт, 2004. – С. 77-81.
- 10.Рузавин Г. И. Логика и методология научного поиска / Г.И. Рузавин. – М.: Наука, 1996. – 278 с.
11. Современная философия науки // Хрестоматія. – М. 1996.
12. Степин В.С. Теоретическое знание /В.С. Степин . – М., 2000.
13. Степин В.С. Философия науки и техники / В.С. Степин, М.А.Розов, В.Г. Горохов. – М., 1997.
14. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень / Д.М. Стеченко, О.С. Чмир. – К.: Знання, 2005.

13. ДОДАТКИ

Додаток А

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

(назва інституту, факультету)

(повна назва кафедри)

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему _____

Виконав: студент ___ курсу, групи _____
напряму підготовки (спеціальності)

(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)

(прізвище та ініціали студента)

Керівник _____

(прізвище та ініціали)

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ - 2013 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	10
1.1. Назва підрозділу	10
1.1.1. Назва пункту	10
1.1.2. Назва пункту	18
1.2. Назва підрозділу...	23
1.2.1. Назва...	23
1.2.2. Назва...	30
1.3. Назва...	35
РОЗДІЛ 2. НАЗВА...	48
2.1. Назва...	48
2.2. Назва...	58
2.3. Назва...	68
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83
ДОДАТКИ (за необхідності)	86

(Розділи мають бути приблизно однаковими за обсягом)

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ
БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ НАУКОВИХ РОБІТ**

(згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання»)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<p>1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. – Львів : Свічадо, 2006. – 307 с. – (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV–V ст. ; № 14).</p> <p>2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. – К. : Ін-т математики, 2006. – 111 с. – (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59).</p> <p>3. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. – К. : Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. – 311 с. – (Ювеліри України ; т. 1).</p> <p>4. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. – Львів : Кальварія, 2005. – 196, [1] с. – (Першотвір).</p>

<p>Два автори</p>	<p>1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю.Мушка. – К. : Києво-Могилян. акад., 2005. – 397, [1] с. – (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1).</p> <p>2. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З.В.Ромовська, Ю. В. Черняк. – К. : Прецедент, 2006. – 93 с. – (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11).</p> <p>3. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О.В. Суберляк, П. І. Баштанник. – Львів : Растр-7, 2007. – 375 с.</p>
<p>Три автори</p>	<p>1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. – XLIII, 265 с.</p>
<p>Чотири автори</p>	<p>1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. – К. : НДІ "Украгропромпродуктивність", 2006. – 106 с. – (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).</p> <p>2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О.В.Гвоздєв, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. – К. : Вища освіта, 2006. – 478, [1] с. – (ПТО: Професійно-технічна освіта).</p>

П'ять і більше авторів	<p>1. Психология менеджмента / [Власов П. К., Липницкий А. В., Лушихина И. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. – [3-е изд.]. – Х. : Гуманитар. центр, 2007. – 510 с.</p> <p>2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. – К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 115 с. – (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).</p>
Без автора	<p>1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. – К. : Грані-Т, 2007. – 119 с. – (Грані світу).</p> <p>2. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. – К. : Грамота, 2007. – 638, [1] с.</p> <p>3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ – початку ХХ століття : [антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. – К. : Грані-Т, 2007. – 190, [1] с.</p> <p>4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб. наук. праць / наук. ред. Калишченко В. та ін.]. – Чернівці : Рута, 2007. – 310 с.</p>
Багатотомний документ	<p>1. Історія Національної академії наук України, 1941–1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. – К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007– .– (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки – 2007. – 573, [1] с.</p> <p>2. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. – Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005– .– (Серія "Нормативная база предприятия"). Т. 1. – 2005. – 277 с.</p>

	3. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / А. Дарова. – Одесса : Астропринт, 2006– .– (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4). 4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. – Х. Право, 2002 – Т. 4: Косвенные налоги. – 2007. – 534 с. 5. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. – Житомир : Полісся, 2006– .– (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) та ін.]. – 2006. – 721, [2] с. 6. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С.М.Парамонова. – К. : НТУУ "КПІ", 2006. – 125 с.

<p>Матеріали конференцій, з'їздів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11–13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с. 2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. – К. : ІСОА, 2002. – 147 с. 3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. – К. : Асоц. укр. банків, 2000. – 117 с. – (Спецвип.: 10 років АУБ). 4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6–9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В. Т. Трощенко. – К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. – С. 559–956, XIII, [2] с. – (Ресурс 2000). 5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. – Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. – 215 с. 6. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27–28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ податк. адмін. України [та ін.]. – К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. – 452 с.
<p>Препринти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. – Х. ННЦ ХФТИ, 2006. – 19 с. – (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4).

	<p>2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. – Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. – 7, [1] с. – (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).</p>
Депоновані наукові праці	<p>1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. – М., 2002. – 110 с. – Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.</p> <p>2. Разумовский, В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. – М., 2002. – 210 с. – Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.</p>
Словники	<p>1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. – Х. : Халімон, 2006. – 175, [1] с.</p> <p>2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. – К. : Європ. ун-т, 2007. – 57 с.</p> <p>3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н.Яцко та ін.]. – К. : Карпенко, 2007. – 219 с.</p> <p>4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. – 2-ге вид., оновл. – К. : К.І.С., 2006. – 138 с.</p>

Атласи	<p>1. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. – / [наук. редкол.: С.С.Куруленко та ін.]. – К. : Варта, 2006. – 217, [1] с.</p> <p>2. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В.О.Козлов, В. Д. Маковецький. – 2-ге вид., розшир. та доповн. – Дніпропетровськ : Пороги, 2005. – 218 с.</p> <p>3. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. – Х. : Ранок, 2005. – 96 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань).</p> <p>2. Медична статистика статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. – К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. – 459 с. – (Нормативні директивні правові документи).</p> <p>3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. – Офіц. вид. – К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. – VI, 74 с. – (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).</p>
Стандарти	<p>1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України 2006. – IV, 231 с. – (Національний стандарт України).</p> <p>2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 – ДСТУ ISO 6107-9:2004. – [Чинний від 2005-04-01]. – К. :</p>

	<p>Держспоживстандарт України, 2006. – 181 с. – (Національні стандарти України).</p> <p>3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. – [Чинний від 2007-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – IV, 18 с. – (Національний стандарт України).</p>
Каталоги	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. – Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2006– . – (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. – 2007. – 264 с. Т. 6. – 2007. – 277 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. – Львів : Новий час, 2003. – 160 с.</p> <p>3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. – [Суми : Унів. кн., 2003]. – 11 с.</p> <p>4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. – Донецк : Лебедь, 2005. – 228 с.</p>
Бібліографічні показники	<p>1. Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. – Львів : Укр. технології, 2007. – 74 с.</p> <p>2. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997–2005 роки / [уклад. Кирись Б. О., Потлань О.С.]. – Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 11 с. – (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).</p>
Дисертації	<p>1. Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси:</p>

	дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. – К., 2005. – 276 с.
Автореферати дисертацій	<p>1. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. – Тернопіль, 2007. – 20, [1] с.</p> <p>2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. – К., 2007. – 20 с.</p>
Авторські свідоцтва	1. А. с. 1007970 СССР, МКИ ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25–08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.
Патенти	1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК ⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. – № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).
Частина книги, періодичного продовжуваного видання	<p>1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 6. – С. 15–18, 35–38.</p> <p>2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 6. – С. 14–17.</p> <p>3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов – основа</p>

интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. – 2007. – № 1. – С. 39–61.

4. Ма Шуїн Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 5. – С. 12–14.

5. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. – № 1. – С. 25–29.

6. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. – 2007. – Т. 2, № 2. – С. 13–20.

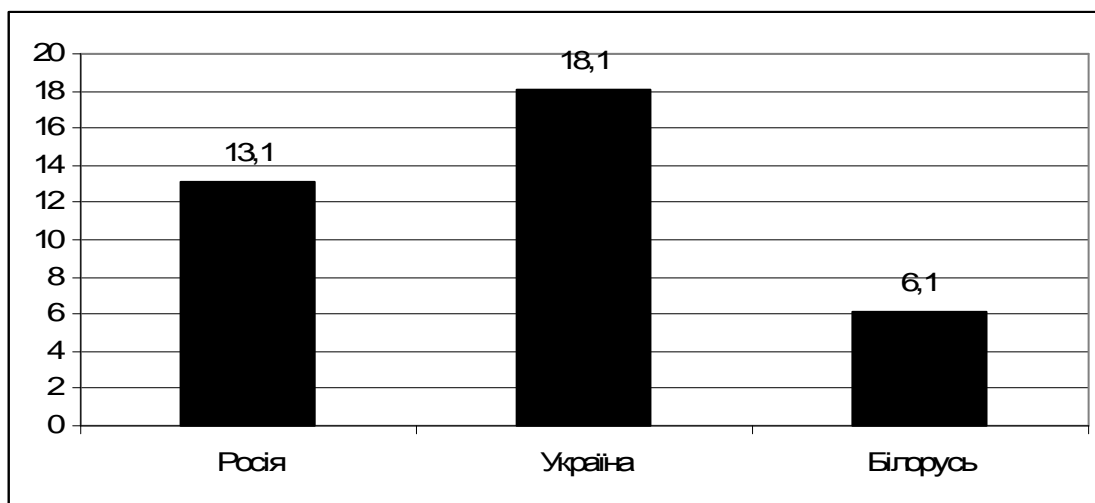
7. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новітнього укр. письменства) : статті / Микола Зеров. – Дрогобич, 2007. – С. 245–291.

8. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3–5 окт. 2007 г. : тезисы докл. – Х., 2007. – С. 33.

9. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець ХІХ–початок ХХ ст. / Д. М. Чорний. – Х., 2007. – Розд. 3. – С. 137–202.

Електронні ресурси	<p>1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III–IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. – 80 Min / 700 MB. – Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. – (Бібліотека студента-медика) – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000.– Назва з контейнера.</p> <p>2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. – К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. – (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з титул. екрану.</p> <p>Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн. : http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm.</p>
--------------------	--

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ДОДАТКІВ

Кількість туристичних прибуттів
(2012, у % до загальної кількості населення)

Джерело: <http://www.info-library.com.ua/books-text-5987.html>

- ДЛЯ ПОДАТОК -

